

Veřejný výprask „Bandy čtyř“ na protitrustového výboru Kongresu. Prezident Trump: Pokud výbor nepřijme opatření proti rozežraným technogigantům, učiní tak sám, prostřednictvím série svých výnosů

- CZ24 News | 24. srpna 2020

USA: Washingtonský Kapitol se koncem července stal scénou skutečné divadelní show. Svoje role v představení sehrálo 15 členů protitrustového výboru Kongresu a čtyři šéfové předních globálních technologických korporací – Jeff Bezos za Amazon, Marc Zuckerberg za Facebook, Tim Cook za Apple a Sundar Pichai z Googlu. První dva bossové jsou nejbohatšími lidmi světa, a všechny čtyři společnosti dohromady stojí řádově 5 bilionů dolarů – přibližně jako 100 společností velikosti „Rosněfti“.

Kongresmani a kongresmanky měli na sobě koloritní roušky – demokrati převážně modré, republikáni pak černé, ačkoli otázky pokládali bez masek. Bossové, kteří souhlasili pouze s distančním vystoupením, s odvoláním na strašnou pandemii, vyměnili džínovo-hipsterský imidž, který používají obvykle pro své mladé spotřebitele, za oblek a kravatu.

Šéf protitrustového výboru David Sisillin udal tón představení, když se z místa zeptal Sundara Pichai:

„Proč Google krade obsah férovým byznysům?“

Jako příklad Sisillin uvedl vyhledávač Yelp, jeho materiály Google používal bez zeptání a bezplatně, a když se Yelp ohradil, pohrozil mu anulováním provozu.

Členové výboru na konkrétních případech ukázali, jak digitální giganti trvale „špízuji“ konkurenty a okamžitě využívají jejich data k nabídkám, které nemohou odmítnout. Jak digitální monopoly provádějí dumping, aby zlikvidovaly ty, kteří nesouhlasí s jejich otrockými podmínkami, jak nestydatě kopírují cizí produkty, jak cenzurují. Tak například Amazon s využitím svého monopolního postavení obsadil 70% trhu amerického on-line obchodu – a zvyšuje příjmy dokonce i v období propadu ekonomiky.

Zisk Amazonu se za poslední čtvrtletí zdvojnásobil ve srovnání se stejným obdobím loňského roku. Miliony lidí teď pracují z domova, což vedlo k prudkému růstu prodeje digitálních úložišť (cloud storage), kde jsou Amazon a Google lídry. Lidé se nemohou normálně setkávat – proto vyletěl zisk Facebooku a servisu YouTube, náležejícího Googlu. Od rána do večera jsou lidé ponořeni do svých „meků, ajfonů a ajpedů“ a do různých aplikací obchodu Apple, což zvyšuje příjmy i této společnosti.

Za zmínku stojí, že slyšení bylo dobře připraveno – pracovníci výboru sledovali činnosti „Big Data“ více než rok, provedli stovky rozhovorů, shromáždili přes milion dokumentů. Přitom demokraté i republikáni poprvé za poslední roky postupovali tak, jakoby měli před sebou společného nepřítele, třebaže kritizovali různé aspekty práce technologických gigantů.

Demokraté se převážně rozčilují nad slíděním a nad tím, jak monopoly dusí konkurenty, zatímco republikáni se dotazovali, proč se giganti snaží na svých platformách zavřít ústa konzervativním

hlasům. Například republikán Jim Jordan se zeptal přímo Pichaiho, zda má Google v úmyslu podporovat zvolení Bidena prezidentem USA. Ten se odpovědi vyhnul.

Hovořilo se o tom, že pokud dokonce bude mít podnikatel to štěstí, že se jeho internetový byznys stane populárním, tak bude jeho model okamžitě okopírován giganty, a sám tento člověk je ožebračen a zničen. Když se na to, zda se takovou praxí zabývá i Amazon, zeptali přímo Bezose, odpověděl „ne“. Hned mu ale dali poslechnout záznam telefonního rozhovoru, na němž drobný obchodník s knihami prosí Bezose, aby ho neožebračil.

Šou se povedla velkolepě: Pichai, Zuckerberg, Bezos i Cook, se hájili, jak mohli, odváděli rozhovor na jiné téma a všemožně se vyhýbali odpovědím na nejdůležitější otázky, zatímco kongresmani vypadali jako ochránci zájmů lidu.

Američané, a zvláště drobní podnikatelé, vidí ve společnostech „Big Data“ hrozbu pro svůj byznys, a dělníci a úředníci se bojí ztráty svých pracovních míst. Před volbami jedna ani druhá strana nemohly neobrátit pozornost na tuto nespokojenost. Během mnoha měsíců přední noviny země zveřejnily materiály odhalující technologické giganty.

Zazněly hlasy vyzývající k jejich rozdělení na části, jak to bylo za prezidenta T. Roosewelta provedeno s ropnými monopoly a v roce 1984 s telefonním monopolistou ATT. Koncem 90. byla objektem vyšetřování společnost Microsoft – mimochodem, díky tehdy proti ní přijatým opatřením, byl možný následný vzlet Googlu, Facebooku a dalších společností.

Před slyšeními prezident Trump vyložil ostrý tweet, v němž slíbil, že pokud výbor nepřijme opatření proti rozežraným technogigantům, učiní tak sám, prostřednictvím série svých výnosů.

Má ale smysl očekávat od Kongresu skutečná opatření? Mám dojem, že sotva:

Zákonodárci dnes prostě nemají pravomoci k rozložení, řekněme, internetové platformy na části. Po prudkém omezení státní regulace ekonomiky USA v 80. letech je kritériem monopolu cena produktu společností – pokud neroste, má se za to, že není zač trestat.

V tomto smyslu je těžké najít u digitálních platforem chybu, protože neodpovídají za ceny produktů na nich umístěných, a mnohé jejich služby, například mapy Google Maps nebo servis Instagram jsou pro obyčejné uživatele bezplatné.

Kongres, samozřejmě, může zpřísnit zastaralé protitrustové zákony, přijaté zhruba před sto lety, což ale vyžaduje mezipartajní konsensus a čas. Je jasné, že to nebude provedeno do listopadových prezidentských voleb.

Zároveň může Trump udělat něco přes jemu podřízené federální agentury, nemá ale volné ruce. Očekává se, že ministerstvo spravedlnosti USA brzy vznesе obvinění vůči Googlu pro cenzuru nepohodlných názorů, ale toto jednání se může táhnout léta.

To se vůbec stalo typickým: Vláda spustí vyšetřování nezákonných praktik Googlu, Facebooku a dalších společností „Big Data“, skvěle placení advokáti těchto společností však úspěšně brzdí projednávání případu. V průběhu toho pokračují společnosti v dosavadní praxi a upevňují svoji kontrolu trhů. Běží léta, společnostem mohou uložit pokuty, ale zisk, inkasovaný za to období, ztráty bohatě pokryje.

Mimochodem, velmi respektovaný Výbor pro odpovědnou politiku, se sídlem ve Washingtonu, zveřejnil nedávno údaje o lobbismu technologických společností v samém Kongresu, na nějž Facebook, Google, Amazon vynakládají ročně miliony dolarů a najímají si nejprůbojnější a

nejzkušenější lobbisty. Ukázalo se, že klíčoví členové protitrustového výboru inkasovali od těchto organizací příspěvky, přičemž nejvíce obdržel („překvapivě“) jeho nekompromisní šéf, demokrat David Sisillin... Onen Sisillin, který na kameru pokládal velmi tvrdé otázky technokratickým bossům.

Nynější slyšení v Kongresu nejspíš skončí vytvořením nové federální agentury pro regulaci činnosti technokratů. Přičemž tato struktura bude vytvořena nejspíš až po volbách – za nového – demokratického prezidenta. Přitom Sisillin, který umí zapracovat na publiku, ale v tichém místě se na věci dohodne, se klidně může stát šéfem agentury.

Pokud by slyšení byla něčím větším, než show nanajských chlapců (a dívek), mohla by vláda USA přijmout důležitá opatření k omezení vlivu těchto korporací. Jak učinilo například Turecko, jehož parlament ve středu schválil zákon o regulaci internetových platforem. Zákon zavazuje všechny platformy s počtem uživatelů vyšším než milion za den, že si musí v Turecku otevřít svoje zastoupení. A pod toto omezení spadají Google, Facebook, YT, Twitter, a další.

Z případného nesplnění tohoto požadavku vyplývají nejen velké peněžní sankce, ale i opatření omezující frekvenci činnosti a zpomalení rychlosti přístupu k těmto platformám. Tato zastupitelství budou povinně odpovídat na požadavky vlády a občanů na blokaci nebo zrušení toho či onoho obsahu. Pokud požadavek nebude proveden během 48 hodin, jsou určeny pokuty přes 700 tis. dolarů za každé porušení. Podle tohoto zákona, počínaje 1. říjnem, musí platformy ukládat data uživatelů výhradně na území Turecka.

Je příznačné, že lidskoprávní organizace Human Rights Watch už odsoudila turecký zákon jako nástup „temné éry on-line cenzury“. Ochránci práv přitom nemluví o on-line cenzuře prováděné samotnými platformami.

Opatření proti technokratům se neomezuje jen na Turecko. Evropa stále přísněji hledí na americké „Big Data“ společnosti. Například protitrustová agentura Evropské komise pokutovala Google za nekonkurenční chování více než 9 miliardami dolarů a společnost Apple donutila zaplatit kolem 14,5 miliard dolarů za neplacení daní. Šéfka agentury, Dánka Margarethe Vestagerová, slíbila ještě tvrdší opatření v blízké budoucnosti. Prezident Trump ve svém interview v červnu t.r. o ní řekl, že: *„Ona nenávidí USA víc, než kdokoli, koho jsem potkal“*

Je zajímavé, že ani v případě slyšení v Kongresu, ani v jeho vyšetřování, ani v invektivách Trumpa nefiguruje společnost Microsoft, která stejně, jako dříve uvedení giganti, patří do vedoucí pětky vedoucích společností USA.

Loni společnost například obdržela 20 miliardový kontrakt Pentagonu na vytvoření platformy, založené na umělé inteligenci k obsluze bojišť. Společnost je velmi aktivní v zahraničí, mj. v Rusku, kde její služby prosazuje Sberbank.

V pátek vešlo ve známost, že Microsoft jedná o koupi v USA velmi populární čínské aplikace TikTok. TikTok je klíčem ke kontrole a řízení chování mládeže. Vláda zpočátku mluvila o hrozbě, kterou pro národní bezpečnost TikTok představuje, ale vypadá to spíš tak, že vláda chce unikátní možnosti platformy TikTok využít pro své potřeby.

Nedávno výbor pro zahraniční investice USA rozhodl, že TikTok musí odejít z podřízenosti své mateřské čínské společnosti ByteDance. Šéf výboru, ministr obchodu USA David Mnuchin se v pátek sešel s prezidentem, a vysvětlil mu plány restrukturalizace a faktické amerikanizace společnosti.

Hned poté následoval únik informací o jednání společnosti Microsoft a TikTok, a je jasné, že poté, co Američané Číňanům zkroutili ruce, učiní jim nabídku, kterou Číňané nebudou moci odmítnout. Takto vláda USA a jejich korporace koordinují svoje kroky a vystupují v jedné frontě – zvláště, pokud se

jedná o důležité věci – například o vyčištění pole od zahraniční konkurence.

Microsoft poskytuje vládě USA natolik cenné služby, že byl vyloučen z vyšetřování Kongresu. Je zřejmé, že i ostatní technokraté chápou, že existuje způsob, jak se vyhnout konfliktům s vládou. Jakkoli se kroutí a pletou se ve výpovědích Jeff Bezos, Marc Zuckerberg, Tim Cook, či Sundar Pichai, tak všichni vědí, co je to show a co reálná politika, která se dělá mimo kamery.

Igor Šnurenko_

Překlad: outsidermedia.cz